

**SKRÓCONE UZASADNIENIE
WNIOSKU O POWOŁANIE
UNIwersYTETU ZIELONOGÓRSKIEGO**

Zielona Góra, kwiecień 2001

PODSTAWOWE DANE DOTYCZĄCE PROJEKTOWANEGO UNIwersYTETU ZIELONOGÓRSKIEGO

1. Zielonogórskie środowisko akademickie

Zielona Góra jest miastem średniej wielkości (ok. 120 tys. mieszkańców). W chwili obecnej funkcjonują w niej dwie szkoły wyższe: Politechnika Zielonogórska i Wyższa Szkoła Pedagogiczna im. Tadeusza Kotarbińskiego. Pierwsza zielonogórska uczelnia, Wyższa Szkoła Inżynierska, powstała w czerwcu 1965 roku. Sześć lat później, działające w Zielonej Górze od 1957 roku Studium Nauczycielskie zostało przekształcone w Wyższą Szkołę Nauczycielską, a ta z kolei, w 1973 roku, otrzymała status Wyższej Szkoły Pedagogicznej. W 1996 roku Wyższa Szkoła Inżynierska uzyskała status Politechniki.

Dynamikę wzrostu zielonogórskiego środowiska akademickiego ilustruje następująca tabela (uwzględniono w niej wyłącznie nauczycieli akademickich zatrudnionych na podstawie mianowania):

Tytuł lub stopień naukowy/ zawodowy	Lata				
	1965	1975	1985	1995	2000
profesor	-	2	14	43	75
doktor hab./ 2 st. kw. art.	-	55	63	101	148
doktor/ 1 st. kw. art.	2	101	202	227	297
mgr / inż.	16	205	275	382	495
Razem	18	363	554	753	1.015

Tab. 1. Stan kadry zielonogórskich uczelni w latach 1965-2000

Rozpoczęta w grudniu 1999 roku dyskusja nad możliwością połączenia obu zielonogórskich uczelni i powołania na tej drodze Uniwersytetu doprowadziła 22 marca 2000 roku do uchwalenia jednobrzmiących uchwał senatów Politechniki Zielonogórskiej i Wyższej Szkoły Pedagogicznej im. Tadeusza Kotarbińskiego popierających tę ideę.

Podstawą przyjętych uchwał w sprawie integracji obu uczelni była kompleksowa analiza ich potencjału kadrowego oraz dotychczasowych osiągnięć naukowo-badawczych i dydaktycznych, przeprowadzona przez międzyuczelniany zespół powołany w grudniu 1999 r. Wyniki tych analiz wykazały, że integracja zielonogórskich szkół wyższych pozwoli w niedługiej perspektywie na utworzenie w Zielonej Górze silnego kadrowo uniwersytetu, spełniającego wszystkie warunki stawiane w pełni autonomicznym uczelniom akademickim.

Zielonogórskie uczelnie zatrudniają bowiem łącznie na podstawie mianowania 223 nauczycieli akademickich ze stopniem naukowym doktora habilitowanego lub równoważnym stopniem kwalifikacji artystycznej (z czego PZ - 83, WSP - 140), w tym 75 z tytułem profesora. Dla porównania, Uniwersytet Opolski zatrudnia 186 nauczycieli akademickich posiadających stopień doktora habilitowanego, w tym 76 posiadających tytuł profesora, Uniwersytet Gdański - odpowiednio 304 i 110, Uniwersytet w Białymstoku - 167 i 68 (źródło: *Informator KRASP*, Warszawa 2000).

Zielonogórskie uczelnie łącznie kształcą ponad 22 tysiące studentów na 33 kierunkach, w tym na 29 kierunkach na poziomie magisterskim. W ostatnich latach na WSP uruchomiono studia magisterskie na wielu kierunkach nienauczycielskich (informatyka, filozofia, politologia, socjologia, ochrona środowiska, malarstwo, zarządzanie i marketing) oraz wprowadzono specjalności nienauczycielskie na takich kierunkach, jak filologia polska, fizyka, matematyka czy pedagogika. Podobnie na Politechnice Zielonogórskiej uruchomiono studia magisterskie w zakresie matematyki, ekonometrii oraz zarządzania i marketingu.

Uniwersytet Zielonogórski prowadzić będzie studia magisterskie na następujących kierunkach:

Szkoła Nauk Humanistycznych i Społecznych

- filologia (2 specjalności)
- filologia polska (2 specjalności)
- filozofia
- historia
- politologia
- pedagogika (9 specjalności)
- socjologia
- malarstwo
- edukacja artystyczna w zakresie sztuki muzycznej
- edukacja artystyczna w zakresie sztuk plastycznych

Szkoła Nauk Ścisłych i Ekonomicznych

- fizyka
- informatyka i ekonometria
- informatyka*
- matematyka*
- zarządzanie i marketing*

** w chwili obecnej kierunki te są prowadzone zarówno przez WSP, jak i PZ.*

Szkoła Nauk Technicznych

- budownictwo
- inżynieria środowiska
- elektrotechnika
- mechanika i budowa maszyn
- zarządzanie i inżynieria produkcji
- ochrona środowiska
- wychowanie techniczne.

Proporcja liczby studentów dziennych do liczby studentów studiów zaocznych i wieczorowych w obu uczelniach łącznie kształtuje się w stosunku 1:1,3. Konsekwencją uchwał rekrutacyjnych na rok akademicki 2001/2002 będzie zmniejszenie liczby studentów studiów zaocznych oraz wzrost liczby studentów studiów dziennych.

W ramach dotychczasowej, ponad 30 letniej działalności, obie zielonogórskie uczelnie te wykształciły ponad 20 tysięcy absolwentów, w tym 15 tysięcy magistrów i magistrów inżynierów.

Zestawienie liczby studentów Uniwersytetu Zielonogórskiego na tle niektórych innych uniwersytetów przedstawia poniższa tabela:

Uniwersytet Warszawski	47.500
Uniwersytet Jagielloński	28.000
Uniwersytet Gdański	24.500
Uniwersytet Warmińsko - Mazurski	24.500
projektowany Uniwersytet Zielonogórski	23.000
Uniwersytet Opolski	22.000
Uniwersytet w Białymstoku	12.000
Uniwersytet Kardynała Stefana Wyszyńskiego	9.000

Tab. 2. Zestawienie liczby studentów Uniwersytetu Zielonogórskiego na tle niektórych innych uniwersytetów (źródło: Informator Ministerstwa Edukacji Narodowej, Warszawa 2000).

2. Uprawnienia do nadawania stopni naukowych.

Sześć z ośmiu wydziałów obu uczelni posiada uprawnienia do nadawania stopni naukowych doktora z zakresu siedmiu dyscyplin naukowych (jedno z zakresu nauk matematycznych oraz po trzy uprawnienia z zakresu nauk humanistycznych i nauk technicznych).

Zestawienie uprawnień do doktoryzowania posiadanych przez zielonogórskie środowisko akademickie przedstawia tabela:

<i>Jednostka organizacyjna posiadająca uprawnienia do doktoryzowania</i>		<i>Zakres posiadanego uprawnienia do doktoryzowania</i>	<i>Rok uzyskania uprawnienia</i>
<i>Uczelnia</i>	<i>Jedn. organizacyjna uczelni</i>		
Wyższa Szkoła Inżynierska (obecnie Politechnika Zielonogórska)	Wydział Budownictwa i Inżynierii Sanitarnej	Nauki techniczne w zakresie budownictwa	1987
Wyższa Szkoła Pedagogiczna im. T. Kotarbińskiego	Wydział Humanistyczny	Nauki humanistyczne w zakresie historii	1994
Wyższa Szkoła Pedagogiczna im. T. Kotarbińskiego	Wydział Nauk Pedagogicznych i Społecznych	Nauki humanistyczne w zakresie pedagogiki	1994
Wyższa Szkoła Inżynierska (obecnie Politechnika Zielonogórska)	Wydział Elektryczny	Nauki techniczne w zakresie elektrotechniki	1995
Politechnika Zielonogórska	Instytut Matematyki	Nauki matematyczne w zakresie matematyki	1998
Politechnika Zielonogórska	Wydział Mechaniczny	Nauki techniczne w zakresie budowy i eksploatacji maszyn	1999
Wyższa Szkoła Pedagogiczna im. T. Kotarbińskiego	Instytut Filozofii	Nauki humanistyczne w zakresie filozofii	2000

Tab. 3. Zestawienie uprawnień doktorskich zielonogórskich szkół wyższych

W styczniu 2001 r. Centralna Komisja ds. Tytułu Naukowego i Stopni Naukowych przyznała Wydziałowi Humanistycznemu Wyższej Szkoły Pedagogicznej im. T. Kotarbińskiego prawo nadawania stopnia naukowego doktora habilitowanego nauk humanistycznych w zakresie historii. Aktualnie (kwiecień 2001 r.) w toku są postępowania o nadanie dwu jednostkom organizacyjnym Politechniki Zielonogórskiej uprawnień habilitacyjnych. W lutym 2001 r. Instytut Matematyki Politechniki Zielonogórskiej uzyskał pozytywną opinię Rady Głównej Szkolnictwa Wyższego dotyczącą przyznania mu praw nadawania stopnia doktora habilitowanego w zakresie matematyki. W kwietniu 2001 r. Wydział Mechaniczny Politechniki Zielonogórskiej uzyskał pozytywną opinię Rady Głównej Szkolnictwa Wyższego dotyczącą przyznania mu praw nadawania stopnia doktora habilitowanego w zakresie elektrotechniki.

<i>Uczelnia</i>	<i>Jedn. organizacyjna uczelni</i>	<i>Zakres uprawnienia do habilitowania</i>	<i>Uwagi</i>
Wyższa Szkoła Pedagogiczna im. T. Kotarbińskiego	Wydział Humanistyczny	Nauki humanistyczne w zakresie historii	
Politechnika Zielonogórska	Wydział Elektryczny	Nauki techniczne w zakresie elektrotechniki	Postępowanie w toku; pozytywna opinia Rady Głównej Szkolnictwa Wyższego
Politechnika Zielonogórska	Instytut Matematyki	Nauki matematyczne w zakresie matematyki	Postępowanie w toku; pozytywna opinia Rady Głównej Szkolnictwa Wyższego

Tab. 4. Wykaz uprawnień habilitacyjnych (stan na dzień 15. kwietnia 2001 r.)

3. Badania naukowe w zielonogórskich szkołach wyższych

Działalność naukowo-badawcza zielonogórskich szkół wyższych jest realizowana w zróżnicowanych formach organizacyjnych. W Politechnice Zielonogórskiej prowadzona jest przez Zespoły Naukowo-Badawcze działające w ramach instytutów i katedr poszczególnych wydziałów. W Wyższej Szkole Pedagogicznej działalność ta prowadzona jest przez Instytuty, Katedry i Zakłady funkcjonujące w ramach jej wydziałów. Zróżnicowana jest też forma kategoryzacji prowadzonej przez Komitet Badań Naukowych w stosunku do każdej z uczelni. W Politechnice jednostkami organizacyjnymi podlegającymi kategoryzacji KBN są wydziały. W Wyższej Szkole Pedagogicznej są to zarówno wydziały, jak i wyróżnione z nich instytuty. Zestawienie kategorii KBN przyznanych w latach 1999-2001 jednostkom organizacyjnym zielonogórskich uczelni zawiera poniższa tabela (kategoria I jest najwyższa):

<i>Jednostka organizacyjna</i>		<i>Kategoria KBN przyznana w 1999 roku</i>	<i>Kategoria KBN przyznana w 2000 roku</i>	<i>Kategoria KBN przyznana w 2001 roku</i>
<i>Uczelnia</i>	<i>Jednostka organizacyjna</i>			
Politechnika Zielonogórska	Wydział Budownictwa i Inżynierii Sanitarnej	IV	IV	IV
Politechnika Zielonogórska	Wydział Elektryczny	II	II	II
Politechnika Zielonogórska	Wydział Mechaniczny	IV	III	III
Politechnika Zielonogórska	Wydział Podstawowych Problemów Techniki	III	III	III
Wyższa Szkoła Pedagogiczna	Instytut Filozofii	-	I	I
Wyższa Szkoła Pedagogiczna	Instytut Matematyki	III	III	III
Wyższa Szkoła Pedagogiczna	Instytut Fizyki	IV	III	III
Wyższa Szkoła Pedagogiczna	Wydział Humanistyczny	III	III	III
Wyższa Szkoła Pedagogiczna	Centrum Astronomii im. Jana Keplera	II	II	II
Wyższa Szkoła Pedagogiczna	Wydział Nauk Pedagogicznych i Społecznych	IV	IV	III
Wyższa Szkoła Pedagogiczna	Wydział Artystyczny	-	IV	IV
Wyższa Szkoła Pedagogiczna	Instytut Techniki	V	V	IV
Wyższa Szkoła Pedagogiczna	Instytut Biotechnologii i Ochrony Środowiska	IV	IV	IV

Tab.5. Kategorie KBN jednostek organizacyjnych zielonogórskich uczelni

Fot. 1. Budynek Instytutu Fizyki WSP

4. Struktura projektowanego Uniwersytetu Zielonogórskiego

4.1. Proponowana struktura

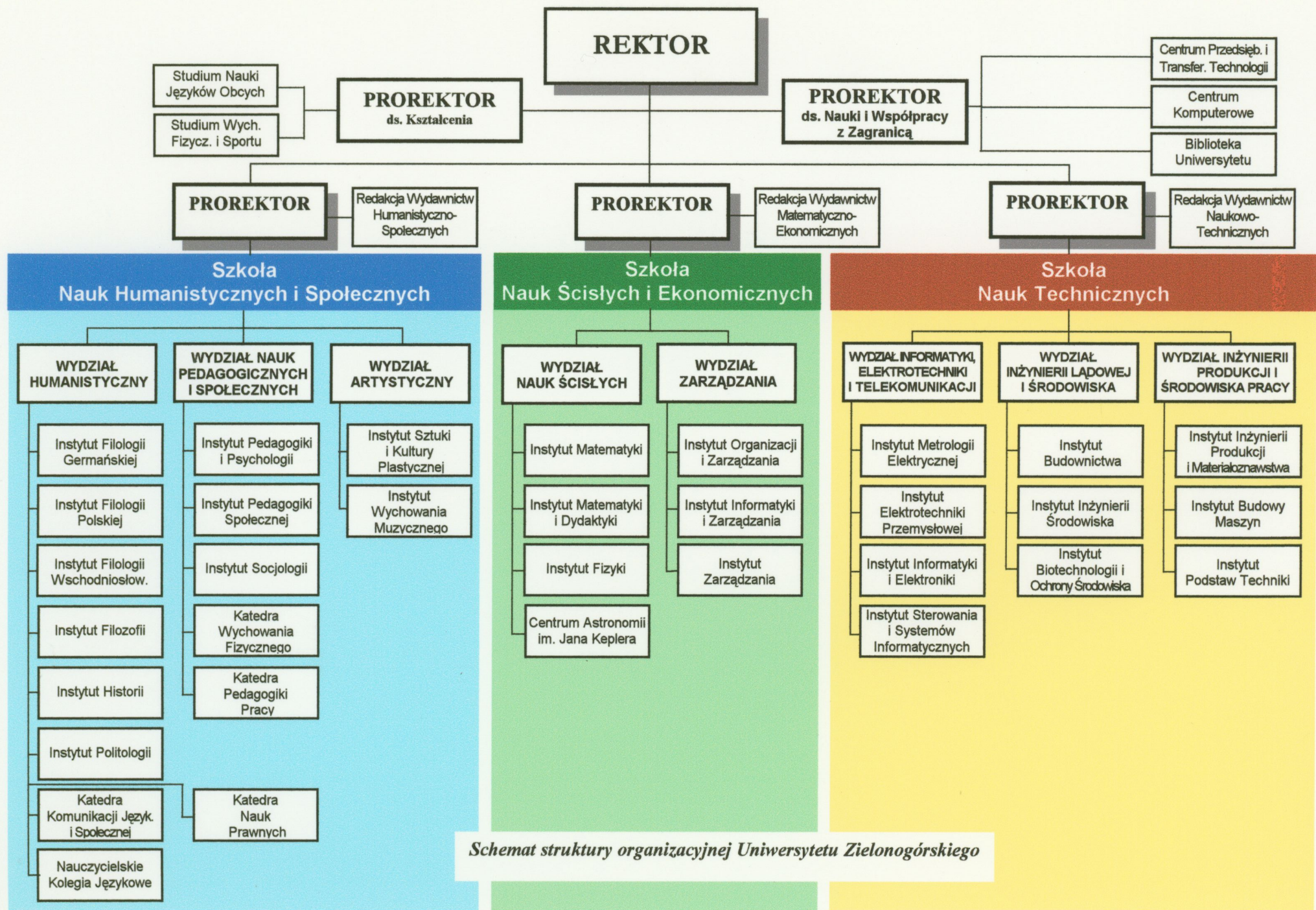
Zasady integracji jednostek obu zielonogórskich uczelni zostały zarysowane w uchwałach senatów z dnia 22 marca 2000 r. Senaty uznały, że posiadany stan kadrowy obu zielonogórskich uczelni pozwala na ukształtowanie w ramach Uniwersytetu Zielonogórskiego następujących ośmiu wydziałów:

- Wydział Humanistyczny
- Wydział Nauk Pedagogicznych i Społecznych
- Wydział Artystyczny
- Wydział Nauk Ścisłych
- Wydział Zarządzania
- Wydział Informatyki, Elektrotechniki i Telekomunikacji
- Wydział Inżynierii Lądowej i Środowiska
- Wydział Inżynierii Produkcji i Środowiska Pracy.

Istotnym *novum* była wprowadzona w uchwałach senatów koncepcja powołania w ramach projektowanego uniwersytetu federacji wydziałów, zwanych *Szkołami Nauk*. Szkoły obejmować mają co najmniej dwa wydziały; tworzy się je w celu zabezpieczenia autonomii oraz specyficznych warunków materialnych i organizacyjnych grupy wydziałów pokrewnych ze względu na zasady organizacyjne działalności naukowej i dydaktycznej. Zgodnie z *Ustawą o szkolnictwie wyższym*, podstawowymi jednostkami organizacyjnymi uniwersytetu pozostają jednak wydziały. Poniższy schemat przedstawia projektowaną strukturę Uniwersytetu Zielonogórskiego.

Fot. 2. Instytut Matematyki WSP

Schemat struktury organizacyjnej Uniwersytetu Zielonogorskiego

4.2. Zasady integracji

Podstawowymi jednostkami organizacyjnymi Politechniki Zielonogórskiej są:

- Wydział Budownictwa i Inżynierii Sanitarnej,
- Wydział Elektryczny,
- Wydział Mechaniczny,
- Wydział Podstawowych Problemów Techniki.

Podstawowymi jednostkami organizacyjnymi Wyższej Szkoły Pedagogicznej im. T. Kotarbińskiego są:

- Wydział Artystyczny,
- Wydział Humanistyczny,
- Wydział Matematyki, Fizyki i Techniki,
- Wydział Nauk Pedagogicznych i Społecznych.

Na obu uczelniach istnieją jednostki prowadzące zbliżoną lub pokrywającą się działalność naukowo-badawczą i dydaktyczną. Dotyczy to takich dyscyplin jak:

- *matematyka* (Instytut Matematyki PZ i Instytut Matematyki WSP),
- *fizyka* (Instytut Fizyki WSP, Katedra Fizyki PZ, Centrum Astronomii WSP),
- *mechanika* (Wydział Mechaniczny PZ, Instytut Techniki WSP),
- *informatyka* (Wydział Elektryczny PZ, Instytut Techniki WSP),
- *ochrona środowiska* (Instytut Inżynierii Środowiska PZ, Instytut Biotechnologii i Ochrony Środowiska WSP),
- *zarządzanie* (Instytut Informatyki i Zarządzania PZ, Instytut Organizacji i Zarządzania PZ, Instytut Zarządzania WSP).

W przyjętej koncepcji tworzenia Uniwersytetu Zielonogórskiego uwzględniono w sposób istotny fakt pokrywania się zainteresowań badawczych jednostek obu uczelni. I tak:

1. *Wydział Nauk Ścisłych* powstaje na bazie Instytutu Matematyki PZ, Instytutu Matematyki WSP, Instytutu Fizyki WSP, Katedry Fizyki PZ i Centrum Astronomii WSP.
2. *Wydział Inżynierii Produkcji i Środowiska Pracy* scala jednostki Wydziału Mechanicznego PZ oraz Instytutu Techniki WSP, co znajduje swoje uzasadnienie w problematyce badawczej jednostek składowych.
3. *Wydział Inżynierii Lądowej i Środowiska* tworzony jest w oparciu o Wydział Budownictwa i Inżynierii Środowiska PZ oraz Instytut Biotechnologii i Ochrony Środowiska WSP.
4. W skład *Wydziału Zarządzania* wchodzi jednostki utworzone w oparciu o odpowiednie instytuty PZ i WSP.
5. Wydziały: *Artystyczny, Nauk Humanistycznych, Nauk Pedagogicznych i Społecznych* powstają w oparciu o wydziały WSP.

Fot. 4. Budynek Główny Politechniki Zielonogórskiej

Ogólną charakterystykę projektowanych wydziałów Uniwersytetu Zielonogórskiego przedstawia tabela:

Nazwa Szkoły	Nazwa Wydziału	Liczba instytutów i katedr			Zakres uprawnień do nadawania stopni naukowych		Nauczyciele akademicki			
		Instytut	Katedra		doktora	doktora hab.	z tytułem prof.	ze stopniem dr hab.	ze stopniem dr	Pozostali
Szkoła Nauk Humanistycznych i Społecznych	Wydział Humanistyczny	6	2		1) historia 2) filozofia (w Instytucie Filozofii)	1) historia	19	33	65	100
	Wydział Nauk Pedagogicznych i Społecznych	3	2		1)pedagogika	---	9	15	56	81
	Wydział Artystyczny	2	-		---	---	9	11	27	38
Szkoła Nauk Ścisłych i Ekonomicznych	Wydział Nauk Ścisłych	3	-		1)matematyka (w Instytucie Matematyki)	1) matematyka wniosek złożony 16.10.2000	14	30	42	57
	Wydział Zarządzania	3	-		---	---	3	16	21	59
Szkoła Nauk Technicznych	Wydział Informatyki, Elektrotechniki i Telekomunikacji	4	-		1)elektrotechnika	1) elektrotechnika wniosek złożony 18.06.2000	8	10	30	57
	Wydział Inżynierii Lądowej i Środowiska	3	-		1)budownictwo	---	6	18	32	57
	Wydział Inżynierii Produkcji i Środowiska Pracy	3	-		1)budowa i eksploatacja maszyn	---	7	15	36	46

Charakterystyka wydziałów Uniwersytetu Zielonogórskiego

Realizacja przyjętych zasad integracji pozwoli na:

- *intensyfikację współpracy naukowej przedstawicieli tożsamyh dyscyplin naukowych pracujących w obu zielonogórskich uczelniach,*
- *utworzenie nowych, interdyscyplinarnych zespołów badawczyh,*
- *zwiększenie różnorodności oferty dydaktycznej dla studentów kierunków prowadzonych na obu zielonogórskich uczelniach, takich jak informatyka, matematyka, zarządzanie i marketing, oraz dla studentów ochrony środowiska (WSP), inżynierii środowiska (PZ), fizyki (WSP) i wychowania technicznego (WSP),*
- *realizację programu humanizacji kształcenia technicznego oraz informatyzacji kształcenia humanistycznego,*
- *wystąpienie w bliskiej perspektywie o przyznanie uprawnień do nadawania stopnia naukowego doktora w następujących dyscyplinach:*
 - *nauki fizyczne,*
 - *informatyka,*
 - *ochrona środowiska,*
 - *nauki o organizacji i zarządzaniu.*
- *wystąpienie w perspektywie kilku lat o przyznanie uprawnień do nadawania stopnia naukowego doktora habilitowanego w dyscyplinach:*
 - *filozofia,*
 - *budowa i eksploatacja maszyn,*
 - *pedagogika.*

Utworzenia Uniwersytetu ułatwić też może tworzenie nowych kierunków kształcenia, w pierwszej kolejności prawa, ekonomii i biologii.

5. Baza materialna projektowanego Uniwersytetu Zielonogórskiego

Bazę materialną projektowanego Uniwersytetu Zielonogórskiego tworzyć będą obiekty należące obecnie do PZ i WSP. W sumie obie uczelnie dysponują 65 budynkami o łącznej powierzchni 103.993,50 m². Są to:

- *budynki wydziałów i instytutów, skoncentrowane głównie w dwóch kampusach, położonych w rejonie ul. Podgórznej (PZ) i al. Wojska Polskiego (WSP). Łączna powierzchnia tych obiektów wynosi 62.414,70 m²,*
- *domy studenta, stołówki, ośrodki szkoleniowo – wypoczynkowe oraz budynki mieszkalne o łącznej powierzchni 35.364,00 m²,*
- *zaplecze gospodarcze, składające się z pomieszczeń administracyjno – biurowych, poligrafii, warsztatów, magazynów oraz stacji transformatorowej o łącznej powierzchni 6.214,80 m².*

Od 1990 r. powierzchnia dydaktyczna obiektów WSP wzrosła prawie dwukrotnie (o 97%). Nakłady poniesione na ten cel to ponad 21 mln. zł, z czego 89% stanowiły środki własne uczelni, a 11% dotacje MEN. Ponadto wydano ponad 4 mln. zł na remonty. Politechnika Zielonogórska jest aktualnie w trakcie realizacji kompleksowego programu modernizacji i rozbudowy bazy dydaktycznej. Dla potrzeb przyszłego uniwersytetu planowana jest budowa budynku Wydziału Nauk Ścisłych oraz Biblioteki Uniwersyteckiej.

Szybkiemu rozwojowi kadrowemu obu zielonogórskich towarzyszyła budowa sześciu budynków mieszkalnych, przeznaczonych dla pracowników naukowych.

Fot. 4. Collegium Neophilologicum WSP TK

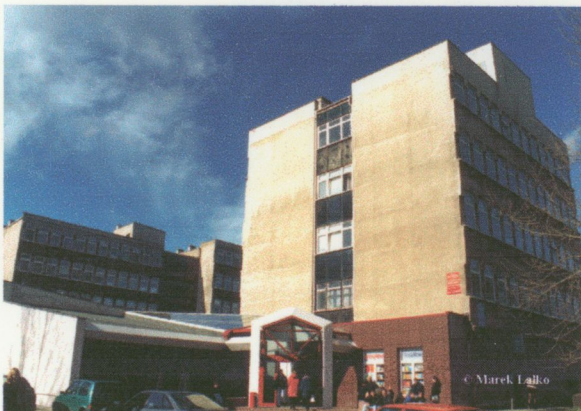
Fot. 5. Instytut Sztuki i Kultury Plastycznej WSP TK

Fot. 6. Centrum Astronomii im. Jana Keplera WSP TK

Fot. 7. Instytut Pedagogiki Społecznej WSP TK

Fot. 8. Budynek Główny WSP TK

Fot. 9. Katedra Komunikacji Językowej i Społecznej WSP TK

*Fot. 10. Centrum Naukowo-Badawcze
(Wydział Mechaniczny PZ)*

Fot. 11. Dom Studenta Światowit (PZ)

Fot. 12. Instytut Inżynierii Środowiska PZ

Fot. 13. Studium Języków Obcych PZ

Fot. 14. Budynek Główny i Aula PZ

